

RAMSTRÖM, MARTIN

Om tankelivets inflytande på den
sedliga utvecklingen : till unga män :
av Martin Ramström.

1913

EOD - Miljoner böcker bara en knapptryckning bort. I mer än 12 europeiska länder!

Tack för att du väljer EOD!

Europeiska bibliotek har miljontals böcker från 1400- till 1900-talet i sina samlingar. Alla dessa böcker går nu att få som e-böcker – de är bara ett musklick bort. Sök i katalogen från något av biblioteken i eBooks on Demand- nätverket (EOD) och beställ boken som e-bok – tillgängligt från hela världen, 24 timmar per dag och 7 dagar i veckan. Boken digitaliseras och blir tillgänglig för dig som e-bok.

EOD bokens fördelar!

- Få samma utseende och känsla som med originalet!
 - Använd ditt standardprogram för att läsa boken på skärmen, zooma och navigera genom boken.
 - *Sök:** Använd fulltextsökning för enskilda fraser.
 - *Klipp & klistra:** Kopiera bilder och delar av texten till andra applikationer (t.ex. ordbehandlingsprogram).
- *Ej tillgängligt i varje e-bok.

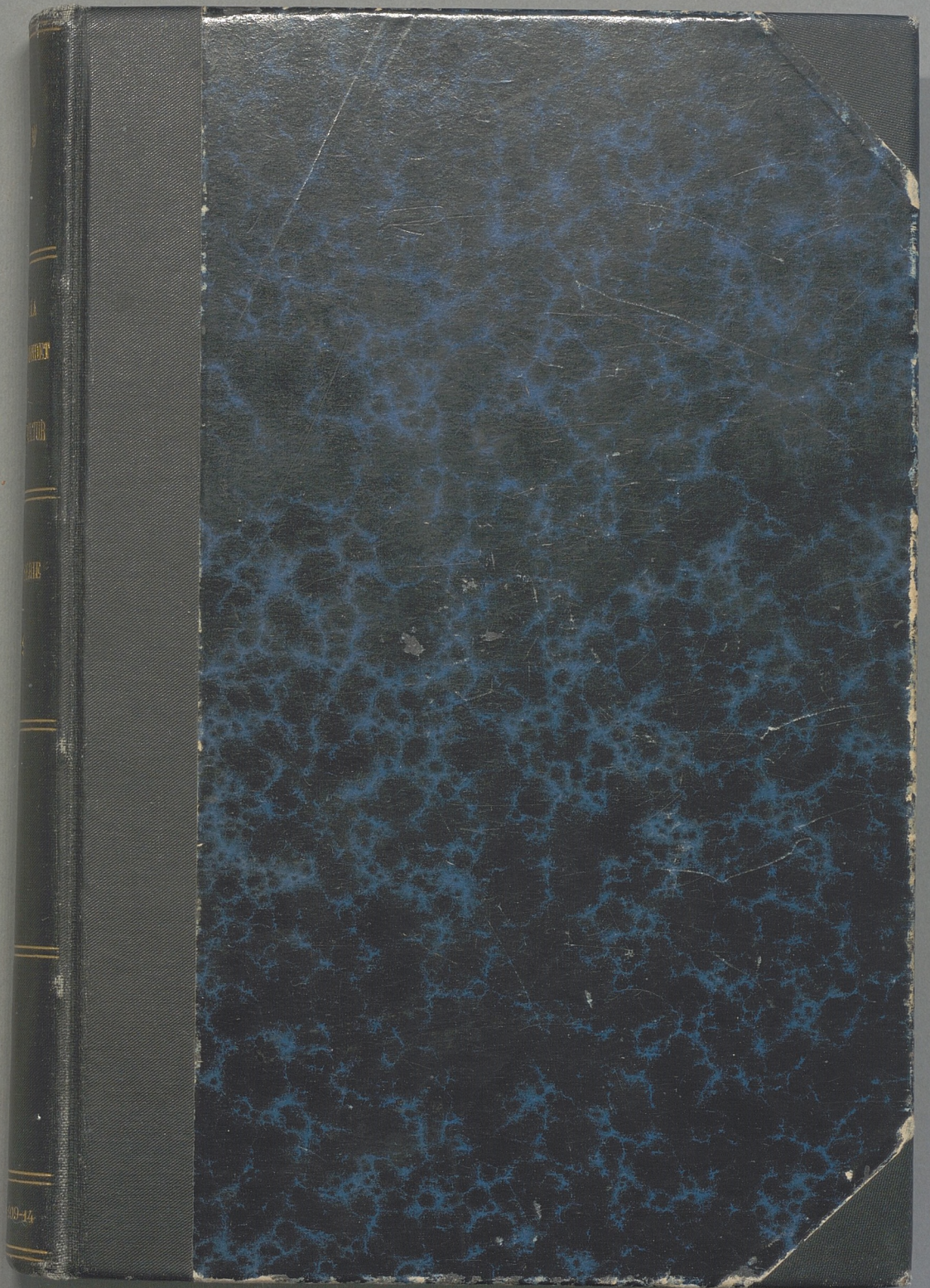
Villkor för användning

Genom att använda EOD-tjänsten accepterar du de villkor som ställs av biblioteket som äger den aktuella boken.

- Villkor för användning: <https://books2ebooks.eu/csp/sv/nls/sv/agb.html>

Fler e-böcker

Redan nu erbjuder 40 bibliotek från 12 europeiska länder denna service. Sök böcker tillgängliga för den här tjänsten: <https://search.books2ebooks.eu>
Mer information finns tillgängliga via <https://books2ebooks.eu> boken.

THE HISTORY OF THE
CITY OF
LONDON
1693-14

Kungl. Biblioteket
STOCKHOLM

Unger
Ung
Sällsk.

Unger
Ung
Sällsk.

N:r 8

SKRIFTSERIE UTGIFVEN AF
SVENSKA RIKSFÖRBUNDET
FÖR SEDLIG KULTUR

OM TÅNKELIVETS INFLYTANDE
PÅ DEN SEDLIGA
UTVECKLINGEN

TILL UNGA MÄN

AV

MARTIN RAMSTRÖM

MEDICINE DOKTOR

PROFESSOR VID UPPSALA UNIVERSITET

PRIS 50 ÖRE

DISTRIBUTÖR:

NORDISKA BOKHANDELN, STOCKHOLM

Svenska kvinnor och män!

Det syfte, som Svenska Riksförbundet för sedlig kultur uppställt för sig, är att i sin mån och efter måttet af sina krafter och tillgångar verka för vårt folks sedliga lyftning. Ingen tänkande kan förneka behovet och nödvändigheten af en dylik uppgift. Ju större samling kring detta program, **dess kraftigare opinion**, och genom denna åter vinnes respekt för förbundets kraf.

Därför ställes **en varm vädjan till svenska medborgare**, kvinnor och män, att ingå i förbundet, därigenom stödja det och stärka opinionen mot en slapp, sedlig förskämning. Särskildt manas de, som redan äro medlemmar, **att söka vinna nya**, sprida förbundets skrifter, anordna programaftnar, samt på hvarje lämpligt sätt verka för Riksförbundets syfte.

Förbundsmedlems årliga afgift är **minst 1 kr.** (eller ett belopp en gång för alla af lägst 25 kr.), som betalas före den 1 febr. hvarje år till förbundets kassör, **Herr Gottfr. Dahl**, postadress: **Postbox 136, Stockholm, I. Personlig** inbetalning af årsafg. mottages adr. **Klara Norra Kyrkogata 28[!]**. Kassan hålles öppen hvardagar, Kl. 10 f. m.—2 e. m. Anmälan om inträde samt andra meddelande i förbundets syfte adresseras till **Svenska Riksförbundet för sedlig kultur, Kommendörsgatan 9^{!!!}, Stockholm.**

STYRELSEN.

N:r 8.

SKRIFTSERIE UTGIFVEN AF
SVENSKA RIKSFÖRBUNDET
FÖR SEDLIG KULTUR

OM TANKELIVETS
INFLYTANDE PÅ DEN SEDLIGA
UTVECKLINGEN

TILL UNGA MÄN

AV

MARTIN RAMSTRÖM

Medicine Doktor. Professor vid Uppsala universitet

DISTRIBUTÖR:
NORDISKA BOKHANDELN
STOCKHOLM

SKRIFTSERIE UTGIVEN AF
SVENSKA TRYCKERIÄKTIEBOLAGET
FÖR SEDIG KULTUR

N:o 8

Inämnan

OM TÄNKELIVETS INFLYTANDE PÅ DEN SEDIGA UTVECKLINGEN

TILL FREDRIK MÅN

AV

MARTIN KLIMBERG

STOCKHOLM

SVENSKA TRYCKERIÄKTIEBOLAGET

M. 1913

Om tankelivets inflytande på den sedliga utvecklingen.

I vår tid äro ju åtskilliga människor benägna att i de olika *ärfvliga anlagen* se grunden till de olika karaktärernas utveckling i god eller dålig riktning. Och nog tyckes vår erfarenhet stundom ge berättigande åt ett sådant åskådningssätt.

Men icke sällan se vi ock motsatsen. Sedligt oförvitliga föräldrar få stundom mycken sorg av sina barns sedliga förvillelser, liksom det ock stundom händer, att barn, som stamma från moraliskt dåliga föräldrar, blivit präktiga sedliga människor. Arvsfrågan är ett mycket invecklat problem. Och genom nyaste tidens ärftlighetsforskning har den visat sig ännu mer komplicerad än man förr antog. Nog visa egenskapernas nedärvande i stort sett en viss lagbundenhet, men denna innebär tillika, såsom man nu alltmera börjat beakta, att de inre faktorernas kombinationer äro underkastade en mycket stark variation, varigenom avkomlingarna vid närmare granskning komma att förete stundom mycket betydliga skilljaktigheter såväl sinsemellan som mot de individer, varifrån de stamma. Särskilt de inre, svårare kontrollerbara egenskapernas ärftlighet är för den skull mycket svår att bedöma; och detta gäller ej minst de ärftliga anlagens inflytande på den sedliga utvecklingen. Det kan därför i de individuella fallen icke med bestämdhet avgöras, vilken roll de ärftliga anlagen ha spelat i de olika karaktärernas utveckling.

Vår erfarenhet tyckes tvärtom i många fall ge oss en antydning om att yttre förhållanden och inflytelser spela en kanske ännu viktigare roll härvidlag. *Uppfostran* kan, såsom man säger, totalt omskapa naturen. Men också här säger oss erfarenheten, att barn med den bästa uppfostran stundom kunna bli riktiga odågor och odjur, medan andra, vilkas uppfostran i hög grad försummats, kunna bli mycket aktningvärda och nyttiga samhällsmedlemmar. Ja, syskon kunna ju stundom utvecklas till varandras kontraster i många avseenden. Vad är orsaken till dessa divergenser i utvecklingen?

Här tyckes finnas något, som mottager och bearbetar anlagens och uppfostrans och andra yttre inflytelser, något som omordnar och reglerar de inifrån och de utifrån kommande krafterna och slutligen *bestämmer* utvecklingen. Det är »Jaget», som förr eller senare fattar en viss position i förhållande till de många på detsamma inverkan faktorerna. Och sen kunna vi se, huru såväl förut framträdande till synes ärftliga anlag liksom ock karaktärsdrag, som bibragts genom uppfostran och andra yttre inflytelser, nu steg för steg omdanas till överensstämmelse med den personliga ställning, som »Jaget» intagit. På orden och åtbörderna märkes tydligt, att det blivit något visst, som dominerar i den människans idé- och tankevärld. Hennes intresse, hennes iakttagelseförmåga, hennes tanke och fantasi, — allt inriktas gärna åt visst håll, och åt detta håll fortgår allt vidare den inre utvecklingen.

Denna utvecklingsgång kan man följa hos både sig själv och hos andra på många av de olika områden, som rymmas inom den mänskliga karaktären. Och ett bland dessa, där den ofta framstår med stor tydlighet, är just könslivets område. På detta område ha vi å ena sidan de ärftliga anlagen och å andra sidan yttervärldens och särskilt uppfostrans inflytelser. Men även om, såsom väl

oftast är fallet, dessa inflytelser av anlag och uppfostran båda tyckas gå i en och samma riktning, står icke alltid könslivets senare utveckling i överensstämmelse därmed. Många unga, som stamma från goda sedliga hem, ha sedermera utvecklats till stark och obehärskad sensualitet; och tvärtom. Det har i deras utveckling inkommit ett moment, som länkat inflytelserna av anlag och uppfostran och andra yttre förhållanden åt ett visst håll, vare sig i moralisk eller omoralisk riktning, till självbehärskning och makt över de lägre böjelserna eller till njutningslystnad och slaveri under dem.

* * *

Träda vi denna fråga om könslivets utveckling något närmare, måste vi snart finna det i hög grad frapperande, att *de unga beröras så olika av de sexuella frågorna och hit hörande inflytelser.*

Alla voro vi ju under vår skoltid och uppväxttid utsatta för ungefär samma inflytelser. Bilder av tvetydig eller rent av osedlig art exponerades ju offentligt för oss i butikfönstren och annorstädes eller smugglades på hemliga vägar in i klasserna; oanständiga historier berättades i kamratkretsarna; omoraliska böcker bjödos ju ut till en och var; lättfärdiga individer av båda könen inbjödo ju mycket tidigt till invigande i osedlighetens mysterier.

Och dock förhöllo sig de unga, såsom vi väl minnas, mycket olika till dessa frestelser. Somliga egnade dem en intresserad uppmärksamhet och började t. o. m. snart själva i tal och handling antyda vägen till otukt-livet; andra däremot avvisade tvärt de oanständiga anbuden och frestelserna och drogo sig från den krets, där man sysslade med sådant; medan andra till en tid åtminstone förhöllo sig mer passiva eller vacklade än hit

än dit. — Kommo så våra lärares varnande ord och vägledande råd till oss alla gemensamt. Och nästan alla åtnjöto vi även samma slags konfirmationsundervisning och i sammanhang därmed samma vägledning till ett sedligt liv.

Men även till dessa inflytelsér förhöll sig de unga mycket olika. Somliga läto varna sig och drogo sig från de »glada» osedliga lagen, och många vacklande intogo en bestämdare hållning; men andra slog bort varningsorden med hån och skämt.

Ungefär så torde väl förhållandena i detta avseende gestalta sig i alla eller de flesta skolor.

Härigenom hemfaller emellertid dessvärre den ena skaran ungdomar efter den andra till ett nesligt beroende av uppjagade könsdrifter, som småningom bli allt starkare och mer pockande, ju mera de eggas till verksamhet och tillfredsställas, och vilkas tyranniska herravälde stjäla ungdomens kroppsliga kraft och andliga spänstighet. Det började i förstone mera som en lek, ett skämt, eller som ett utslag av nyfikenhet. Men de osedliga bilderna, som man med uppmärksamt intresse betraktade och studerade, de oanständiga historierna, som kamraterna eller smutslitteraturen bjödo på och som man begärligt slukade, de efterlämnade minnesbilder, som gräft sig in dess djupare ju mera de inpräglats med intresse och uppmärksamhet. Och dessa minnesbilder växte, därför sörjde än den ene än den andre i den »glada» kamratkretsen; därför sörjde ock de lättfärdiga människor, som med sina konstgrepp sökte fånga de unga. Minnesgalleriet började bli alltmera intressant: man vände och vände på bilderna, kombinerade dem till pikanta äventyr, och så småningom fick man själv en roll i dessa. Nya mer retande bilder tillfördes, fantasien skapade ännu mer pikanta situationer, och man fann sig själv så småningom allt mera hemma-

stadd däri. Men den sortens tankelek har vissa följder med sig. Den rör sig inom könlivets sfär och verkar därvid såsom ett retmedel på dettas organ.

Såsom bekant, kunna nämligen blotta föreställningar och tankar sätta flera av organen i vår kropp i verksamhet. Vi veta ju t. ex., att blotta tanken på något välsmakande eller läskande kan framkalla en stark salivation i munnen, »det vattnas i munnen», såsom vi säga. Tårkörtlarnas starka sekretion vid vissa sinnescrörelser och vissa slags tankar och föreställningar är också ett exempel på samma förhållande.

Och könsfärens organ utgöra inga undantag härvidlag. Redan tanken på föremålet och medlen för könsnjutningen är tillräcklig att väcka dem till funktion, och de pornografiska bilderna, de osedliga berättelserna, de pikanta äventyren, som fantasien trollar fram, — allt detta blir just sådana starka retmedel, som sätta könsfärens i en onaturligt livlig verksamhet. Och steget från tanke till handling är nu icke synnerligen stort, om ett gynnsamt tillfälle erbjuder sig. Vida svårare är det att nu avhålla sig från detta steg, när fantasien är fullpropad med könsretelser och könskörtlarna äro överfyllda med sekret, som verkar retande på de övriga könsorganen.

Jag fick för en tid sedan ett brev från en yngling, som var i denna svåra belägenhet. Han var mycket besvärad av sin starkt utvecklade könsdrift och undrade, om det ej skulle bli lättare för honom, »möjlig räddning» kanske, om han använde en prostituerad. Hans »blyghet» och »oerfarenhet» höll honom dock ännu tillbaka. För att jag skulle förstå honom, yppade han en hel del rörande sin ställning och sina förhållanden; bl. a. trodde han sig själv förstå, att det oriktiga med honom nog vore, att hans »tankar» sysselsatte sig alltför mycket med

sexuella ting». »Erotik, och åter erotik, se där själva kontentan i alla tankar och det, som hägrat för mig.»

Och han fortsätter: »Att mina tankar tagit en sådan riktning, tror jag beror mycket på umgänge med kamrater, jag hade vid 14-årsåldern. Vi »roade» varandra med snuskiga historier och pratade med ett visst nöje om könssaker, talade om den och den flickan såsom särskilt passande i ett visst syfte, och sparade därvid inte på alla de termer, som det vulgära språket har att bjuda i den vägen. I kamratsällskap skedde det mera som ett rätt »skoj», utan att nyssnämnda tankar, just då de uttalades, så mycket trängde sig på en. Men när man sedan blev ensam, kommo de dock tillbaka kraftigare. Sällan tillbakahöll man då dessa tankar, de fingo fritt göra sig gällande, och man hängav sig åt snuskiga hallucinationer, vilka snart som frukt gävo — alstring av sädeskroppar. Snart nog följde onani, som ett medel för uttömmande. Och inte vet jag, hur jag lärde mig den fula ovanan. Det måtte ha gått av sig själv.»

Han genomgår dock därpå en hel del orsaker, som han anser ha varit medverkande, bl. a. ensamgåendet, och tillägger till slut:

»Litteratur har jag varit mycket intresserad av, särskilt S—gs och G—ms böcker. G—ms äktenskapsromaner har jag läst flitigt och med stort intresse. Kanske de ock varit orsak, eller rättare, givit näring åt min last.» Och vidare: »då jag t. ex. mötte en osedlig kvinna eller t. o. m. en ordentlig kvinna med yppiga former, stannade jag alltid för att betrakta henne» — o. s. v.

Så låter det.

Här ligger ju hela utvecklingsgången och kedjan av retningsmoment i öppen dag! Och inför den unges begäran om råd och hjälp mot de sexuella besvärerna bör det ju kunna synas alldeles klart för var och en, att

här kräves en mäktig inflytelse av *motsatt* art för att hindra den unge att taga ut nästa steg, och att — i motsats till vad han själv förmodar — detta besök hos den prostituerade blott skulle bli ett nytt ännu kraftigare retningsmedel, bli som blodad tand för jaktbunden.

Denna självbekännelse av den unge visar tydligt, huru de osedliga intryck, som han samlat i sitt minne och där bearbetat, jagat upp hans könsliv. Och det är särskilt anmärkningsvärt, att den unge själv så tydligt angiver, att det ej var blotta intrycken, sådana de först träffade honom, som satte lidelsen i brand, utan att det var *bearbetningen* av minnena och fantasiens lek med dem i ensamheten, som väckte könslivets organ till kraftigare funktion.

Han säger: »I kamratsällskap skedde det mera som ett rått »skoj», utan att nyssnämnda tankar, just då de uttalades, så mycket trängde sig på en. Men när man sedan blev ensam, kommo de dock tillbaka kraftigare. Sällan tillbakahöll man då dessa tankar, de fingo fritt göra sig gällande, och man hängav sig åt snuskiga hallucinationer, vilka snart som frukt gävo — alstring av sädeskroppar». Det är ock mycket anmärkningsvärt, att den unge så gott som antyder, att man kunde »hålla tillbaka» dessa tankar, om man ville; men det gjorde man blott »sällan».

Det har sitt stora intresse att vid sidan av denna självbekännelse ställa upp till jämförelse den skildring av den sexuella processens förlopp, som våra vetenskapliga läroböcker ge. Vi ha en sådan i t. ex. *H. Rohleder's Die Zeugung beim Menschen*, utg. 1911, där vi läsa följande: *Libido sexualis* (könsdriften) väckes till liv genom de högre *sinnenorganen*, mest genom synsinnet (t. ex. an-

blicken av sexuellt retande bilder, personer av andra könet, etc.) eller ock hörselsinnet (t. ex. viss slags musik) eller genom luktsinnet, o. s. v.; och *könssinnets centrum i hjärnan* sättes härigenom i ett tillstånd av retning; från detta kan retningen fortledas vidare genom hjärnans och ryggmärgens nervbanor till *könsorganens (erektions-)centrum i ryggmärgen*, varifrån sedan nerver gå till själva *könsorganen*, som därigenom kunna försättas i olika efter varandra följande retningstillstånd, såsom erektion (blod-överfyllnad), ejakulation (sådes-uttömning) o. s. v. Dock fortledes den nämnda retningen *icke med nödvändighet* från centrum i hjärnan till centrum i ryggmärgen; ty (tillägger författaren) *Goltz och Spina* ha påvisat, att det också finnes *retningshämmande* inflytelser i ryggmärgen, d. v. s. hjärnan kan icke allenast sända retande impulser till könsorganens centrum i ryggmärgen, den kan också hämma, förhindra dess försättande i retning.

Såsom synes, passar denna skildring väl tillsammans med den unges självbekännelse. De inströmmande sinnesintrycken kombineras i hjärnan till bilder, som verka retande på dess könssinnescentrum; men det beror på hjärnan, d. ä. vår viljas centralorgan, om retningen av de nämnda sinnesintrycken skall *fortplantas vidare* till könsorganens centrum i ryggmärgen och få försätta detsamma i retning, eller om retningen skall *hämmas* i sitt lopp!

Här ligger just processens kritiska punkt!

Det är här det *avgöres*, om ledningsbanan skall öppnas, så att retningsimpulserna få strömma in på ryggmärgens centrum, eller om den skall stängas av. Vi *öppna* ledningsbanan, då vi uppmärksamtag mottaga de retande sinnesintrycken och med intresse bearbeta dem i vår tanke och fantasi;

vi *afstänga* ledningsbanan, då vi se bort från, ignorera sådana sinnligt retande föremål och intryck och ej

bry oss om att fästa vår uppmärksamhet därvid eller ägna en tanke däråt.

Såsom motsättning till den ovan återgivna självbekännelsen kan säkerligen var och en ur sin erfarenhet leta fram talrika fall, där könsdriften ej tyckes ha vållat de uppväxande ungdomarne några synnerliga svårigheter. »Sådana saker tänkte jag nästan aldrig på under mina pojkår», säga somliga. »Nog hörde jag ibland kamrater tala om oanständiga historier och skämta om könliga saker, men sådant intresserade mig inte alls. Jag hade en hel del andra präktiga kamrater, till vilka jag hellre slöt mig. Och sen, när jag blev äldre, varnades vi ju för att sysselsätta oss med sådana ting, — och det hade jag f. ö. ingen tid till».

Och lite var kan nog erinra sig mången ung, som genast med avsky vänt sig från dessa frestande tärnor, som bjuda ut sig åt var och en, som blott betalar dem en penning. Tanken på en ädel mor, som uppoffrat sig för den unge under hela hans uppväxttid och som för framtiden omfattar honom med de ljusaste förhoppningar, eller tanken på en älskad syster eller annan kvinnlig vän, som han högaktar och vilkas aktning och hängivenhet han ej vill förlora, dessa tankar ha genast berövat frestelsen dess kraft.

I professor Seved Ribbings bok »Om den sexuella hygien» yttras på tal om de av könsdriften beroende obehagen från underlivsorganen, att »de icke skulle vara så svåra, om ej känslorna oftast hos de unga uppeldades till en onaturlig grad genom inverkan på själen medels böcker, bilder, fantasier o. s. v.», varpå professor Ribbing fortsätter: »Jag har, sedan jag börjat att offentligen syssla med detta ämne, flere gånger mottagit meddelanden av

friska, till kropp och själ friska studenter, och de ha sagt mig, att jag ej nog starkt betonat den *lätthet*, med vilken de sinnliga begären kunna dämpas och behäskas.» Ja, jag erinrar mig från min egen studenttid fall, sedliga, flitiga, skötsamma kamrater, hos vilka könsfunktionerna reducerades till en sådan grad, att t. o. m. de periodiska nattliga pollutionerna flere månader å rad kunde utebliva.

Så lätt avlöper det emellertid ej för alla, som dock slutligen bliva sedliga män. Många, om vilka man ej anar det, kunna ha gjort åtskilliga bittra erfarenheter härvidlag; men genom ärlig strävan ha de bestått proven. Jag erinrar mig ännu mycket livligt en episod från min studenttid, som kan belysa detta. I mitt kamratlag hade jag en mycket god vän, som jag beundrade för hans sedligt rena väsen, hans intelligenta och vakna blick och strävan efter förädlande bildning, på samma gång han med stor flit skötte sina fackstudier och avlade den ena tentamen efter den andra med höga betyg. En dag gäckades några kamrater med honom för hans »jungfruliga kyla», etc. Först svarade han ingenting, men slutligen sade han mycket allvarsamt: »Nu kan det vara nog. Jag skall säga Er, att varje människa har minsann fått sitt, och det har även jag känt mer än ni tror; men — gräver man ned sig i sexualia, så blir man — förlåt jag säger det, — ett djur, eller sämre än ett djur!»

Liksom denne yngling höll sig uppe genom sitt flitiga inriktande på studierna och allmänbildande, förädlande intressen (f. ö. också åtskillig sport och kroppslig hygien), så ha liknande intressen hjälpt upp många ur sedlig försumpning. En ungdom med ett mycket livligt temperament talade en gång om för mig i förtroende sina rön härvidlag. Med sitt livliga intresse för allt nytt hade han med begärlighet tagit reda på det pikanta skämtet och leken med sexuella ting bland kamraterna,

både historierna och odygderna. Under konfirmations-tiden blev han dock väckt till besinning av det otillbörliga och orätta häruti; och nu började hans kamp däremot. Den var i början, såsom han sade, »förskräckligt svår, men med Guds hjälp gick det». Han kom in i en krets av varmt religiösa människor och omfattade med iver deras intressen. Ännu under sin studietid i Uppsala uppehöll han förbindelse med denna krets, fastän hans livliga sinne förde honom in i en mångfald andra kretsar; och härunder utvecklade han sig småningom till en nitisk kämpe för ungdomens etiska utveckling.

Och liknande fall ha nog flere av oss sett, kanske många. Det gäller att — såsom i de sist anförda fallen — få in *andra intressen än de osedliga* i tankens verkstad. Ty naturligen kan man inte rensa sin tanke- och fantasivärld genom att helt enkelt sopa ut besmittelsen. Nej, den orena lidelsen måste trängas undan av nya ännu starkare intressen, som förmå övertona de gamla och inriktade fantasi och tankar på andra ädlare föremål. När de liderliga bilderna och fantasiskapelserna nu ej vidare bearbetas, förblekna de så småningom, och deras egenkap av könsretningsmedel upphör, varav nu följer, att *könsorganens funktion reduceras ned till det normala*.

Vi ha sett prov på denna reduktion i förut anförda fall, och det finns även vetenskapliga experiment, som lämna ännu exaktare bevis för det förhållandet, att könskörtlarnas och könsorganens funktion kan nedsättas t. o. m. under det normala, när de vanliga könsretningsmedlen och umgänget med motsatta könet undanröjas. En forskare, *Lode*, har anställt följande försök med hundar. Han lät dem upprepade gånger och med korta mellantider utöva sina könsfunktioner för att se om icke förrådet av spermatozoer (sådeskroppar) på detta sätt skulle så reduceras, att det slutligen fullständigt tömdes ut.

Men i stället fann han, att redan under de närmaste dagarna hundarnas ejakulat (könskörtelsekret) innehöll ett större antal spermatozoer än vad det under normala förhållanden innehåller. Han lade då om sina experiment i motsatt riktning. Han höll hundarna i flere (8—10) dagar ifrån all möjlighet till sådan slags könsfunktion, som den ovan angivna, och fann då, att sekretet från deras könsorgan visade ett mindre antal spermatozoer än normalt. Sålunda tjänar i fysiologiskt avseende ett upphetsat sexuelliv att driva upp spermatozobildningen över det normala, men avhållsamhet att nedsätta den.

Innan jag lämnar detta ämne, måste jag beröra några egendomliga fall, som mött mig i min praktik som läkare. Jag har blivit konsulterad av åtskilliga både unga och medelålders män, somliga t. o. m. uppe i 40-årsåldern, som ännu ej kunnat bli kvitt sin ungdoms-odygd trots alla »försök». Och — så underligt det låter — somliga av dessa män voro t. o. m. gifta och familjefäder. När jag underrättat mig om deras förhållanden, har jag dock funnit, att det aldrig varit så helt med deras »försök». När de plågats av tröttheten och miss-humöret och den olust och oförmåga till arbete, som denna odygd (onanien) medför, då hade de nog föresatt sig, att de skulle upphöra därmed. Men samtidigt hade de ej upphört med sitt osedliga fantasiliv. Allt fortfarande följde de med t. ex. skämtbladens oanständiga bildserier, som uthängas i butikfönstren, alltjämt följde de uppmärksamt den osedliga trafiken på gator och gränder, danslokaler etc. De köpte kanske aldrig ett enda sådant smutsblad, och hade kanske aldrig beblandat sig med någon prostituerad, men det var, såsom de sade, »intressant att se huru det går till». Ja just »intressant»! Det är detta livliga intresse, som de ägna osedligheten, som ständigt eggjar upp deras eget könsliv till så stark funk-

tion, att det orena könsbegäret gång på gång blir dem övermäktigt. — Nej! Naturligtvis måste *all förbindelse med osedlighetsleken avbrytas och en fullt ärlig kamp upp- tagas*, om försöket skall krönas med framgång.

På tal om tankelivets inflytande på den sedliga utvecklingen måste det ock framhållas, att detta inflytande kan göra sig gällande ej blott hos personen själv och på hans könsliv, utan ock hos omgivningen. Tankarna behöva ej alltid klädas i ord eller handgripliga uttryck, det kan vara nog med miner och blickar, vilka hos därför mottagliga individer kunna till fullo uppfattas, mottagas och tjänstgöra som sexuella retelser, ifall dessa personer ej äro på sin vakt mot dem. Således en sexuell suggestion.

Rörande denna fråga vill jag anföra några ord, som en av vår tids mest beaktade skalder yttrat i en tidningsartikel på tal om »bästa sätten att motarbeta det osunda i könsligt hänseende». De lyda ordagrant så:

»Utom i skrifter och tidningsartiklar har jag även i handling experimenterat med det könsliga för att finna bevis för min kanske oriktiga sats, att absolut könslig nakenhet och absolut öppenhet rörande det könsliga äro de bästa sätten att motarbeta det osunda i könsligt hänseende. Bland annat, och det var måhända mitt allra olyckligaste experiment, tog jag mig för att göra åt det könsliga syftande miner, rörelser och gester samt att fritt och öppet låta mina blickar på ett könsligt sätt betrakta mötande kvinnor, i avsikt att utröna betydelsen av Jesu ord om 'den som ser på en kvinna till att begära henne'. Emellertid fann jag, att dessa mina miner, blickar, rörelser och gester hade en smittsam verkan i en utsträckning, jag icke beräknat, och hos mötande män och kvinnor åstadkom en öppet på gatorna framträdande liderlighet i åtbörder och sätt; dessutom fann jag, att de ifrågavarande orden av Jesus hade en djupare mening än jag väntat,

nämligen att en art av könslig samvaro efter könsligt betraktande kan försiggå på avstånd, och att om den ena partens fantasi är oren — åtminstone synes mig detta ha varit fallet med min egen fantasys orenhet — kan den överflyttas på den andra genom en sorts mer eller mindre medveten eller omedveten erotisk tankeläsning eller telepati, av endera överförande eller mottagande art. Därför anser jag dylika experiment farliga och att Jesu ord om att 'den som ser på en kvinna till att begära henne, han har redan gjort hor med henne i sitt hjärta' böra tagas på allvar och icke på det lättsinniga sätt, varmed jag har behandlat dem.»

* * *

Av allt detta, som här anförts beträffande den sedliga utvecklingen, kunna vi nu förstå, varför de unga beröras så olika av de sexuella inflytelserna.

Det beror nämligen på huru de själva förhålla sig till dem, huru de se på dessa dem omgivande föremål och företeelser, och om de sen av sådana minnesbilder i sin fantasi skapa sig retmedel, som jaga upp könsdriften, och låta dem strömma in på könsorganens lägre centra, eller om de inrikta sin uppmärksamhet, sin strävan och sitt arbete på högre förädlade intressen. Att ärftliga anlag härvid i många fall spela en viktig roll, är mycket sannolikt, och särskilt är det antagligt, att hos neuropatiskt belastade uppmärksamheten lättare fånglas av de oanständiga sexuellt retande bilderna etc., och att sådana personer mottaga starkare intryck därav.

Men vare sig mottagligheten för sådana intryck och inflytelser är större eller mindre, så hava vi människor dock en viss möjlighet att kringskära dessa inflytelser och inskränka deras räckvidd. Vi kunna ju, såsom även de föregående exemplen visat, undvika sådana kamrater,

som äro osedliga vare sig i tal eller även i handling, och utvälja ett umgänge, som kan påverka vår utveckling i sedligt god riktning. Ja, om vi draga oss till minnes våra erfarenheter, skola vi se, att vi åtskilliga gånger på försök valt ibland en art av inflytelser, ibland en annan av motsatt art, och sen till slut bestämt oss för endera, och att det sedan stått oss fritt, att i vår tanke och fantasi bearbeta intrycken av dessa inflytelser eller ej! Vi måste därför erkänna, ifall vi vilja vara ärliga mot oss själva och överhuvudtaget kunna bestämma över våra handlingar, att det väsentligen beror på vårt eget gottfinnande även i fråga om de sexuella inflytelserna, vilken ställning vi intaga. Och av denna ställning beror sedan vår utveckling. Ty det innehåll och den näring, vi skaffat vår fantasi, och våra tankars och föreställningars sedliga halt, de bestämma, såsom vi sett i det föregående, om denna nu går i god eller dålig riktning.

Ja, många av de ovan anförda exemplen liksom ock vår egen erfarenhet visa ock, att denna riktning t. o. m. kan helt och hållet *kastas om*, ifall vårt tanke- och fantasiliv fått ett innehåll av motsatt art mot förut.

Vi måste därför såsom svar på den framställda frågan fasthålla för oss, att *vårt tankeliv utövar ett mycket starkt inflytande på vår sedliga utveckling.*

* * *

Hava vi kommit till en sådan insikt, då tränga sig gärna en mängd allvarliga tankar in på oss både såsom enskilda personer och såsom samhällsmedlemmar.

Vad oss själva personligen vidkommer, inse vi nu, att vi själva bära största skulden till våra sedliga felsteg. Och ha vi ännu ej vänt åter från sådana avvägar, böra vi med allvar pröva oss själva och tillse, om det icke är *vi själva, som ha förvällat det slaveri under lasterna, varav*

vi måhända lida. Den orena fantasivärld, vi kanske ännu älska, det är den, som håller oss kvar i bojorna! Men skola vi bli fria från dem, måste vi avstänga *alla* förbindelser med osedligheten. Icke den minsta vrå av vår själ får öppnas för densamma. En enda liten eftergift härvidlag kan verka som luftdraget på kolen: de blåsas upp till låga och lågan kan bli en förtärande brand. Sådan kan följderna bli av ett orsaksmoment, som i början syntes oss så obetydligt och som icke heller alls var tvingande, det var blott en — lek!

Rektor *Natanael Beskow* (Djursholm) yttrade härom några mycket beaktansvärda ord i ett föredrag för akademiska medborgare i Uppsala, (föredraget är sedermera utgivet av trycket under titeln: »Kampen för renhet», 2 uppl. Uppsala 1907, K. F. U. M:s förlag), vari han bl. a. sade följande:

»Vaka över din fantasi! Där är det, du framför allt har att vänta fienden! Tillåt aldrig din blick att med välbehag vila vid en förförisk bild eller din vakna tanke att dövas av rökelseångorna i den moderna litteraturens Venustempel, vore dessa än så konstnärligt utsirade!» — »Bevaka din fantasi! Den som ogenerat tillåter sin fantasi allehanda excesser, skall ej i längden kunna motstå frestelsen.»

Men ej nog med att du på detta sätt smider allt tyngre bojor för dig själv, och att du genom ditt uppjagade könsliv tömmer ut din kraft, den kraft, varmed också du skulle kunna göra en nyttig insats i livet! Genom din osedlighet lockar du också andra att beträda samma fördärvets väg. Kom ihåg vad den ovan citerade skalden yttrade »det finns en medveten eller omedveten erotisk tankeläsning» och därför »ha dina osedliga miner, blickar, rörelser och gester en smittosam inverkan» i en utsträckning, som du kanske ej anar! Det är en hemsk

skuld du drager över dig genom denna sexuella suggestion!

Såsom samhällsmedlemmar bära vi alla ett visst ansvar för den osedlighet, som omger oss i det dagliga livet. Att vi själva aldrig böra tillåta oss tvetydigt eller slipprikt skämt, är ju klart. Men vi böra naturligen ock söka *hindra denna försåtliga och fördärvbringande sådd i ord eller bild* och det så, att vi icke själva låta förleda oss av vår nyfikenhet att på något sätt ge dåliga föredömen, utan att vi tvärtom göra vad som är oss möjligt att undanskaffa sådant ogräsfrö.

Som denna sådd dock svårligen kan helt förhindras, — framför allt på grund av vissa människors vinningslystnad —, böra vi tillse, att jordmånen blir så litet som möjligt mottaglig för densamma. *Den hemlighetsfullhet, vari sexuella frågor ofta inhöljas genom halva eller dunkla antydningar, måste vi skingra.* Och det tillhör närmsta föräldrar och lärare och i somliga fall ock läkare att på ett naturligt och enkelt sätt tidigt ge de unga *korrekta upplysningar* härom. Könsorganen och deras verksamhet böra jämföras med andra kroppens organ; och man bör framhålla, att ju mera ett organ tages i anspråk och därför retas vare sig direkt på mekanisk väg eller indirekt på psykisk väg, dess livligare blir dess verksamhet; och att könsorganen just genom de onanistiska manipulationerna och de könsliga fantasierna drivas upp till en så livlig funktion, att kroppen därav mattas ut och arbets- och tankeförmågan därigenom bli lidande; (den kroppsliga och andliga utvecklingen likaså;) att könsorganen därför böra lämnas i fred, tills de en gång behövas för släktets fortplantande. Tillfogas bör ock, att de tidvis återkommande nattliga pollutionerna äro fullt normala uttryck för och resultat av könskörtlarnes verksamhet, och att de tillfyllest reglera dessas funktionstill-

stånd under de tider, då organen ej behöva tagas i anspråk för sitt säregna ändamål.

Det stundom framkastade påståendet, att ett liv i *sedlighet och sexuell avhållsamhet skulle vara skadligt för hälsan och medföra något slags men för framtiden, måste tillbakavisas såsom ett ovederhäftigt tal.*

Vi hava en stor mängd uttalanden av samvetsgranna och erfarna läkare, som visa detta, och på grund av frågans stora betydelse för många unga vill jag ordagrant anföra åtminstone några av dessa. Den framstående nervläkaren, Geheimerat professor *A. Eulenburg* (Berlin) skriver i sitt arbete »Sexuale Neuropathie» sålunda:

»Jag betvivlar, att någon vid eljes förnuftigt levnads-sätt enbart genom könslig avhållsamhet blivit sjuk, speciellt neurasthenisk eller sexuell-neurasthenisk. Jag anser dessa alltjämt återkommande påståenden som tomma och intetsägande talesätt. I stället för att fästa uppmärksamheten på de förmenta farorna av sexuell avhållsamhet borde man åter och åter predika hygieniskt, hårdande levnadssätt, arbete, kroppsövningar, bekämpande av skadliga böjelser och vanor, framför allt av de överdrifter i rökande och drickande, varåt vår manliga ungdom hän-giver sig, och förbereda den på att den, som syndar mot dessa bud, uppfostrar sig själv till en neurastheniker, han må för övrigt leva sexuellt abstinent eller icke, och i det senare fallet ännu vida mera, då han fogar alla det illegitima könsumgängets faror till de övriga skadliga sakerna.» (Se bilagan till det av *Hj. Nordin* översatta föredraget av prof. *Fr. Schultze* »Om sexuell sedlighet».)

Och den kände nervspecialisten i München d:r *L. Löwenfeld*, som i sitt stora arbete »Sexualleben und Nervenleiden» vidlyftigt bearbetat dessa frågor, skriver så:

»Jag måste konstatera, att hos friska, icke neuropa-

thiskt anlagda män fullständig avhållsamhet är möjlig utan skada för nervsystemet, och att genomförandet av densamma ingalunda måste föra till den svåra själskamp, som beskrives i många helgonlegender och berättelser av yngre datum.» — »De besvär, som härröra av sexuell avhållsamhet, äro icke av någon allvarligare betydelse.» — Under normala förhållanden och »vid ett hygieniskt levnadssätt kan en beständig abstinens fördragas utan nämnvärda besvär, och säkerligen blir avhållsamheten i allmänhet så mycket lättare, ju mer konsekvent den under alla förhållanden genomföres.» — »Vi måste uttryckligen opponera oss mot många läkares obetänksamhet, som finna det förenligt med sitt medicinska samvete att hänvisa unge män till prostituerade såsom ett slags hjälpmedel mot av abstinensen härrörande besvär. Med något enstaka tillfredsställande avhjälpas icke dessa sexuella behov; härigenom stegras snarare det sexuella begäret.» (Se o. a. a. sid. 35 samt *Seved Ribbing: Sexuelle Ethik*, sid. 948—949).

Och om avhållsamhetens påstådda följder för framtiden skriver *Löwenfeld* följande:

»Beträffande abstinensens inverkan på den könsliga potensen låter sig väl icke betvivla, att denna kan (tillfälligtvis) nedsättas genom en fullständig avhållsamhet, som fortsättes ända in i den mognare åldern; detta är den enkla följden därav att ifrågavarande organ icke tages i anspråk. Om den enskilda individen härav röner någon verklig skadlig inverkan, är dock tvivel underkastat. Enligt min mening finnas inga hållbara bevis för att det uppstått verklig bestående impotens enbart i följd av avhållsamhet.» »Å andra sidan står det fast, att män i t. o. m. långt framskriden ålder kunnat fördraga en mycket långvarig avhållsamhet utan att de däri genom förlorat sin potens.» (o. a. a. sid. 50).

Jag skulle kunna citera liknande uttalanden av en hel rad framstående läkare och vetenskapsmän, särskilt specialister i nerv- eller könssjukdomar, såsom t. ex. tyskarne *Iwan Bloch*, *Fürbringer*, *Hegar*, *Lobedank*, *Oppenheim*, *Rohleder*, *Max Rubner*, *R. Waldvogel* m. fl., och psychiatrici, såsom *Arndt*, *Forel*, *v. Krafft-Ebing* m. fl. och åtskilliga engelska läkare och vetenskapsmän, såsom *W. Acton*, *L. S. Beale*, *Sir James Paget* och *Gowers* m. fl. och även franska läkare, t. ex. den berömde Pariser-syphilidologen *Alfred Fournier*, m. fl. Bland vetenskapsmän på närmaste håll, som yttrat sig i samma riktning, vill jag blott erinra om den kände högt aktade författaren på detta område professor *Seved Ribbing*, från vilken ett citat redan anförts och från vilken det bekanta yttrandet stammar: »återhållsamhetssjukdomar!, ett namn fullständigt okänt i den vetenskapliga medicinen!»

Slutligen vill jag ock påminna om Medicinska fakultetens i Kristiania utlåtande 1888: »Det på senare tid här och där framkastade påståendet, att ett sedligt liv och sexuell avhållsamhet medföra fara för hälsan, är efter vår enstämmiga erfarenhet oriktigt. Vi känna icke något fall av sjukdom eller sjuklighet, som kan sägas vara förorsakat av ett rent sedligt liv.»

Såsom lämplig litteratur i hithörande frågor vill jag rekommendera följande arbeten av

Professor *Seved Ribbing*: »*Den sexuella hygien och några av dess etiska konsekvenser*». Den svenska upplagan är utgången, men boken är numera tillgänglig på tyska och andra främmande språk; dess tyska titel är: »*Vorträge über sexuelle Hygiene und Ethik*» (51. bis 53. Tausend), ungebunden M. 1: 25. Av samme förf.: »*Sexuelle Ethik*» samt »*Sexuelle Aufklärung, Pädagogik und Erziehung*», i *Albert Moll*, *Handbuch der Sexualwissenschaften*.

Professor *T. Thunberg: Lärobok i Hygien*, 2:a uppl.
Lund 1911. Pris 2 kr.

Ännu viktigare än allt detta upplysningsarbete är dock, att vi *bibringa våra unga sådana intressen, som lända till deras sunda utveckling i såväl kroppsligt som andligt hänseende*, och — något, som är av synnerligt stor betydelse, — få dem *in i kretsar, som älska uppfriskande, stärkande och förädlande nöjen och sysselsättningar*.

Med normala ungdomar är ju detta vanligen ej svårt. Värre är det med sådana, som börjat hängiva sig åt könsliga excesser. Ty dessa äro ofta likgiltiga för andra intressen än de sexuella och vad därmed hänger samman, draga sig gärna undan för sig själva och äro ofta tröga, vresiga och inbundna, emedan deras uppjagade könsdrift tar deras kraft och goda humör. Men vilja vi deras räddning, få vi icke låta denna deras avvisande hållning störa oss i vår strävan. Och när vi en gång lyckats, och få se en ung vakna upp ur den försöffande förtrollningen till nytt och glatt och verksamt liv, skola vi erfara en glädje, som rikligt ersätter all vår möda, då skola vi inse vår strävans värde och få kraft att med glad tillförsikt fortsätta detta arbete bland våra kära unga till gagn både för dem själva och deras blivande livsgärning.

Men förutsättningen för att allt detta arbete skall bliva till någon nytta, den är, att de unga själva vilja taga emot och begagna sig av hjälpen. De goda arvsanlagen, den goda uppfostran i ett sedligt gott hem, de korrekta upplysningarna i könsfrågan, tillfällena till förädlande nöjen och sysselsättningar, allt detta kan jämföras med en god rustning och goda vapen för kampen. Men om man ej använder vapnen, när man anfallas, dukar man naturligtvis under. Och frestelserna kunna aldrig helt undgås, även om samhället försöker rensa bort en stor del sådana. Förr eller senare ställes var och en

inför sitt prov; var och en tvingas då att intaga sin position och göra sitt val. Då gäller det härvidlag att använda den kunskap man fått om könslivet och dess normala funktion såväl som om följderna av dess missbruk, icke förglömmas det faktum att tanke- och fantasilivets innehåll utövar ett mycket starkt inflytande på könssfären och att den sexuella tankeleken mycket lätt övergår till handling, ja är halva steget därtill.

Vill man använda dessa vapen, kan man lätt segra, såsom föregående exempel visat. Men det är på viljan, den *ärliga viljan* det kommer an!

Vill jag bliva frisk och stark och utvecklas i sedligt god riktning för att en gång kunna med energi och glatt mod utföra min livsgärning, då kan jag lätt övervinna de könsretningar, som tilläventyrs inströmmade sinnesintryck framkallat, och utestänga minnesbilderna därav från mitt tanke- och fantasiliv.

Och *har jag en gång vunnit en seger, blir varje följande kamp allt lättare.* Och än mer. Jag skall till min glädje finna, att min sexuella kamp hjälpt mig till sinnesstyrka och karaktärsfasthet även på andra livets områden, där det fordras kamp och energi.

*En vacker och gagnande uppgift för
Riksförbundets medlemmar*

är att anordna de folkfester i ädel anda, hvilka Riksförbundet genom sin ordförande, Fru Cecilia Bååth-Holmberg, sedan hösten 1911 satt i gång under namn af **"Förädlande folknöjen"**. 118 program för uppläsningssaftnar på land och i stad äro utarbetade och hafva vunnit så stort bifall, att redan inom det första halfåret mer än 300 sådana programaftnar anordnats rundt om i landet. I Riksförbundets skriftserie ingår som n:r 5 fullständig redogörelse för **denna nya folkbildningssak**, och i hvarje bokhandel fås denna skrift: **Förädlande folknöjen**, för 75 öre. Det för hvarje programafon behöfliga bokmaterialet kan rekvireras hos **Svenska Riksförbundet för sedlig kultur, Kommendörsgatan 9^{III}, Stockholm**. Afgiften, som för hvarje programafon är 1 kr. jämte postbefordringsafgift, inalles 2: 10 à 2: 35, uttages genom postförskott. En dylik uppläsningssafton, i hvars omväxlande program ingår unison sång samt äfven musik, om så kan anordnas, är i hög grad ägnad att **samla** ortens befolkning i en vacker sällskaplighet och har sin stora betydelse dels genom sin **prisbillighet**, dels genom att den ledes af **bygdens egna krafter**, af för saken intresserade män och kvinnor.

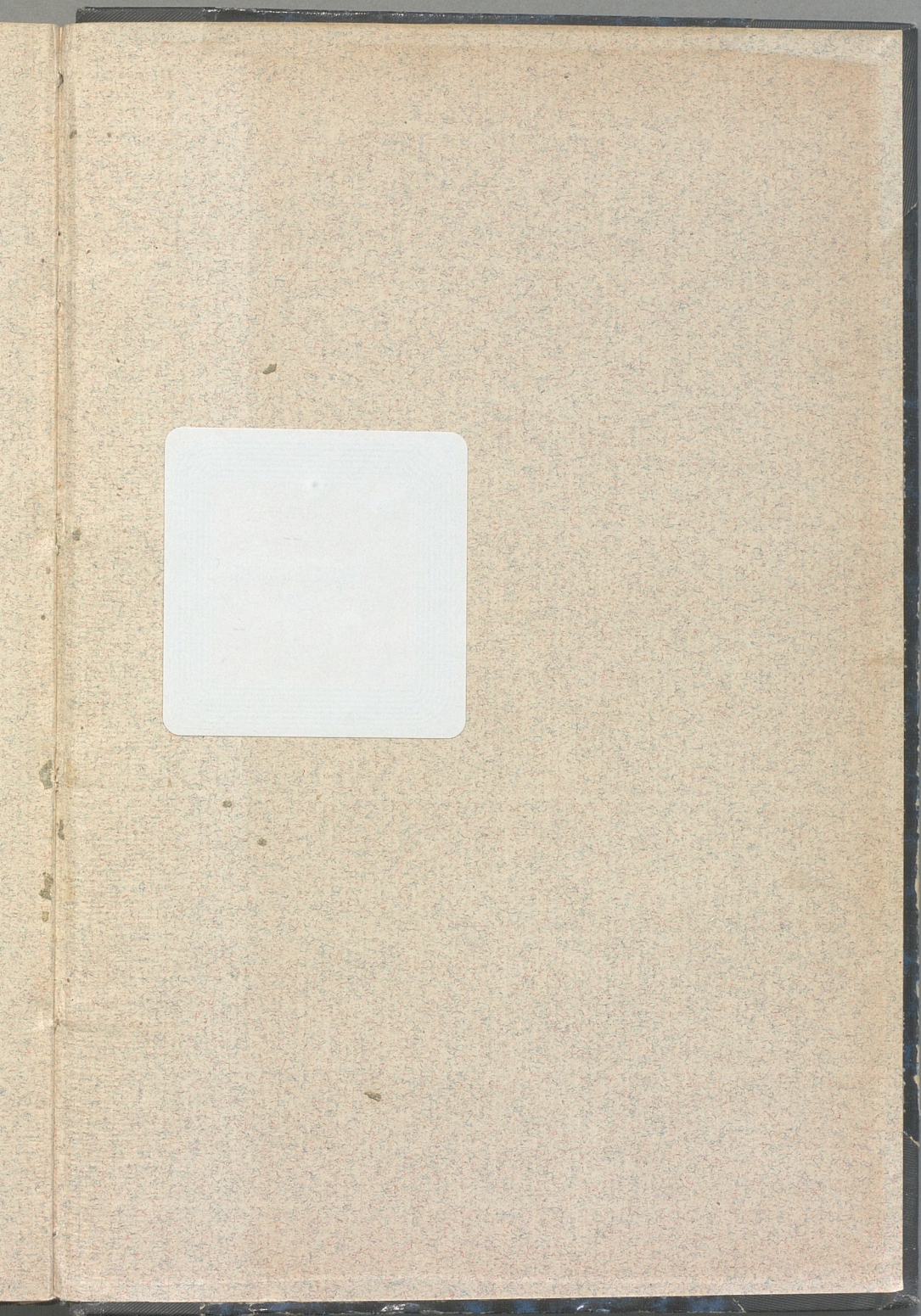
Styrelsen.

Af *Sv. Riksförbundet för sedlig kultur* skriftserie ha förut utkommit:

- N:r 1. TILL KAMP FÖR SEDLIG LYFTNING*, fyra föredrag vid opinionsmötet å Musikaliska Akademien i Stockholm den 14 mars 1909, pris 50 öre.
- N:r 2. HVAD BÖR ETT LANDS UNGDOM FORDRA AF SINA DIKTARE*: Föredrag af Th. Klaveness, bemynd. öfversättning af Elisabet Eurén, pris 25 öre.
- N:r 3. ÅRSREDOGÖRELSE FÖR 1910 SAMT MEDLEMSKATALOG.*
- N:r 4. SEDLIGT ANSVAR, SÄRSKILDT FOSTERLANDETS SEDLIGA KRAF PÅ STUDENTERNA.* Föredrag, hållet i Uppsala den 11 okt. 1910 af C. G. Santesson, prof. vid Karolinska institutet, pris 25 öre.
- N:r 5. FÖRADLANDE FOLKNÖJEN.* 118 program för uppläsningssaftnar på land och i stad. Af Cecilia Bääth-Holmberg, pris 75 öre.
- N:r 6. OSUNDA KULTURRIKTNINGAR* inom litteratur, präss och teater. Af Teodor Holmberg, pris 50 öre.
- N:r 7. ANDLIG FÖRGIFTNING*, ett uttalande af C. G. Santesson, prof. vid Karolinska institutet, pris 50 öre.

Fås i hvarje bokhandel eller genom rekvisition hos distributören, *Nordiska Bokhandeln, Stockholm.*

ALLA VÄNNER af Svenska Riksförbundets arbete för hemmens värn och ungdomens sedliga lyftning uppmanas varmt att söka vinna medlemmar åt Förbundet samt att verka för spridandet af dess skrifter. Dessa senare kunna rekvireras i hvarje bokhandel.

Kungl. biblioteket, Stockholm

50001

000 126 039

www.books2ebooks.eu